

TLAČOVÁ SPRÁVA

Onkologické skríniny odhaľujú stovky prípadov rakoviny včas. Nečakajte preto na príznaky

Bratislava, 27. 10. 2026

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR pravidelne publikuje údaje o onkologických skríninách. Zverejnené výsledky ukazujú, že organizované skríninové programy dokážu odhaliť stovky nádorových ochorení včas, zároveň však poukazujú na potrebu zvýšiť účasť obyvateľov na skríninových vyšetreniach.

Včasný záchyt patrí medzi najúčinnnejšie nástroje boja proti onkologickým ochoreniam. Na Slovensku v súčasnosti fungujú 3 organizované skríninové programy – skríniny rakoviny prsníka, krčka maternice a kolorektálneho karcinómu. NCZI v spolupráci s odborníkmi pravidelne vyhodnocuje ich výsledky prostredníctvom štatistických ukazovateľov kvality.

„Práve kvalitné dáta sú základom pre správne nastavenie preventívnych programov, ktoré umožňujú sledovať, koľko ľudí bolo oslovených, koľko vyšetrenia absolvovali a aké výsledky skríniny prináša,“ povedala Mgr. Martina Vrbíková, riaditeľka odboru reportingu a analýz NCZI, ktorý zabezpečuje výpočet ukazovateľov na hodnotenie skríninových programov.

Skríniny rakoviny prsníka zachytil stovky nádorových ochorení

Karcinóm prsníka je dlhodobo najčastejšie diagnostikovaným nádorovým ochorením u žien na Slovensku. Organizovaný skríniny funguje od roku 2019 prostredníctvom adresného pozývania žien na mamografické vyšetrenie. Od júla 2025 sa cieľová skupina žien pozývaná na skríninové vyšetrenia prsníkov rozšírila na vekovú skupinu 45 až 74 rokov z pôvodných 50 až 69 rokov.

Skríniny a mamografia za rok 2025:

Pozvánky zo zdravotných poisťovní

- Zdravotné poisťovne poslali pozvánku na mamografiu 99 700 ženám vo veku 45 – 74 rokov.
- Najviac žien reaguje na pozvánky v Bratislavskom, Žilinskom, Trenčianskom a Trnavskom kraji, najmenej naopak v Banskobystrickom a Košickom kraji.

Mamografické vyšetrenia

- Celkovo vyšetrenie absolvovalo 249 454 žien (v rámci skríniny aj mimo neho) vo veku 45 – 74 rokov.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

- Mamografiu na niektorom z 31 preverených skriningových mamografických pracovísk absolvovalo 85 651 žien (s pozvánkou aj bez pozvánky).
- Trend ukazuje, že najčastejšie mamografické vyšetrenie absolvujú ženy vo veku 45 – 49 rokov (v priemere 17 %), a za posledné dva roky aj v rámci vekovej skupiny 50 – 54 rokov.
- Podiel počtu žien vo vekovej skupine 45 – 74 rokov, ktoré absolvovali mamografické vyšetrenie v dvojročnom intervale, bol približne 42 % a medziročne sa mierne zvyšuje.

Odhalené pozitívne nálezy

- Podľa správy NOI detekčná miera dosiahla 5 zachytených malignít na 1 000 vyšetrených žien.

Výskyt rakoviny prsníka na Slovensku dlhodobo rastie. V roku 2025 však po desiatich rokoch opäť klesol počet úmrtí na toto ochorenie pod hranicu 1 000 žien. Aj vzhľadom na predpokladaný ďalší rast počtu nových prípadov zostáva včasný záchyt jednou z kľúčových priorít.

Údaje z hodnotenia mamografického skriningu ukazujú, že čoraz viac nádorov sa zachytáva v skoršom štádiu, keď sú šance na úspešnú liečbu najvyššie. Preto je dôležité absolvovať mamografické vyšetrenie aj vtedy, keď sa žena cíti zdravo. Skrining je určený práve ženám bez príznakov.

Skrining krčka maternice: Takmer polovica cieľovej populácie absolvovala vyšetrenie

Organizovaný skrining karcinómu krčka maternice bol na Slovensku zavedený v roku 2021. Jeho cieľom je odhaliť prednádorové zmeny alebo nádorové ochorenie v štádiu, keď je liečba najúspešnejšia.

Skrining a cytológia za rok 2025:

Pozvánky zo zdravotných poisťovní

- Zdravotné poisťovne pozvali v rámci skriningu 211 755 žien vo veku 23 – 64 rokov, čo je 13,85 % z cieľovej populácie.
- V priemere pozvánku využije približne 19 % žien.

Cytologické vyšetrenia

- Celkovo skriningové cytologické vyšetrenie absolvovalo 689 429 žien (v rámci pozvánky aj mimo nej) vo veku 23 – 64 rokov, čo je 45,08 % cieľovej populácie.

Odhalené abnormálne nálezy

- Abnormálny cytologický nález malo 30 579 žien, podiel abnormálnych cytologických nálezov predstavuje 4,75 %.

Karcinóm krčka maternice patrí medzi ochorenia, ktorým sa dá vo veľkej miere predchádzať kombináciou primárnej prevencie, najmä očkovania proti HPV, a pravidelného skriningu. Údaje NCZI poukazujú na regionálne rozdiely v účasti na skriningu rakoviny krčka maternice. Najvyšší podiel cieľovej populácie bol v roku 2025 zaznamenaný v Trenčianskom kraji, až 50,24 % v jednoročnom

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

intervale. Rozdiely evidujeme aj v zaočkovanosti 12- až 14-ročných detí proti HPV, kde najvýznamnejšie zastúpenie má Bratislavský kraj.

Kolorektálny skrining: 443-tisíc vykonaných testov na okultné krvácanie

Organizovaný skrining karcinómu hrubého čreva a konečníka prebieha na Slovensku od roku 2021. Je určený pre mužov a ženy vo veku 50 až 75 rokov a využíva test na okultné krvácanie v stolici (TOKS), prípadne skriningovú kolonoskopiu.

TOKS a kolonoskopia v roku 2025:

Pozvánky zo zdravotných poisťovní

- Zdravotné poisťovne pozvali 260 714 osôb vo veku 50 – 75 rokov, čo je 15,3 % cieľovej populácie.

Test na okultné krvácanie v stolici (TOKS) v rámci skriningu

- Vyšetrenie absolvovalo celkovo 442 948 osôb vo veku 50 – 75 rokov.
- 49 % cieľovej populácie absolvovalo TOKS vyšetrenie v dvojročnom intervale.
- 7,3 % vykázaných TOKS vyšetrení malo pozitívny výsledok.

Kolonoskopia

- Kolonoskopiu absolvovalo 52 890 osôb vo veku 50 – 75 rokov.
- Skriningovú kolonoskopiu absolvovalo 14 407 osôb v danej vekovej skupine.

Kolonoskopia po pozitívnom výsledku TOKS

- Nadväzujúcu kolonoskopiu po pozitívnom výsledku TOKS absolvovalo 11 579 osôb, teda 21,89 %.

Skrining kolorektálneho karcinómu zabezpečuje sieť 108 gastroenterologických pracovísk. Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom tohto ochorenia, preto má organizovaný skrining významný potenciál znižovať úmrtnosť vďaka skoršiemu odhaleniu ochorenia.

Nadalej je dôležité zvyšovať účasť na skriningu a zabezpečiť, aby po pozitívnom výsledku testu nasledovala kolonoskopia. Údaje NCZI zároveň umožňujú sledovať regionálne rozdiely a identifikovať priestor na zlepšenie prevencie. Aktuálne evidujeme najvyššiu účasť na skriningu v Prešovskom kraji (30 % cieľovej populácie v jednoročnom intervale).

Pripravujú sa ďalšie skriningové programy

Okrem existujúcich programov Slovensko pripravuje zavedenie ďalších organizovaných skriningov na základe dostupných vedeckých poznatkov a odporúčaní Európskej únie. Významnou oblasťou je pripravovaný **skrining karcinómu pľúc**. Podľa údajov NCZI patrí toto ochorenie medzi najčastejšie nádorové ochorenia na Slovensku. Ročne sa diagnostikuje približne 2 500 nových prípadov a zaznamenáva sa približne 2 000 úmrtí. Takmer polovica prípadov je diagnostikovaná až v IV. klinickom štádiu, čo výrazne ovplyvňuje prognózu pacientov.

V príprave je aj pilotný projekt **skriningu karcinómu prostaty**, ktorý sa má začať v Prešovskom a Banskobystrickom samosprávnom kraji. Karcinóm prostaty patrí medzi najčastejšie diagnostikované

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

nádorové ochorenia u mužov a počet zistených prípadov každým rokom rastie. V roku 2024 bolo podľa údajov NCZI diagnostikovaných viac ako 3 700 nových prípadov a ochoreniu podľahlo viac ako 700 mužov.

Ďalší rozvoj skríningových programov spolu s pravidelným vyhodnocovaním dát pomáha zlepšovať včasný záchyt ochorení a nastavovať účinnejšiu prevenciu. Kľúčová však zostáva aktívna účasť obyvateľov na preventívnych vyšetreniach.

Viac informácií je dostupných na webe NCZI v publikovaných výstupoch:

[Onkológia](#)

[Onkologické skríningové programy](#)

[Preventívna starostlivosť](#)

[Očkovanie detí proti vírusu HPV](#)

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

mail: hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

